Actiepunten
voor het oplossen
Van Dakloosheid

Landelijke Brainstorm Aanpak Dakloosheid

👉🏻 Locatie: Jaarbeurs (Juliana-gebied) bij Utrecht Centraal

dinsdag 24 mei 2022 13.30/17 uur

Eindelijk eens een staatssecretaris die niet roept dat we dit probleem voor 2030 of zoiets gaan tackelen en dat we dat probleem (dat zo oud als de wereld is) uit de wereld gaan helpen.

www.rokusloopik.com

Een terechte oproep aan ons om mee te denken, want het is een onderwerp dat ons allemaal raakt. Ik heb mijzelf opgegeven, hoewel het onwaarschijnlijk is dat ik erbij kan zijn. Evengoed, ik wil een poging doen om wat van mijn actiepunten op papier te zetten, in de hoop dat iemand ze die dag (als ik er niet bij kan zijn) voor mij wil ventileren. En als dat niet lukt, dan is dat ook goed. Ik zet ze in de komende weken in ieder geval in een Post op mijn site en ik stuur ze aan de staatssecretaris. Het zou geweldig zijn als we de uitgangspunten van Housing First als standaard over Nederland kunnen uitrollen. Als we dat Nederland-Breed gaan doen, dan zijn we het eerste land in de wereld die dat voor elkaar krijgt. Dan zouden Housing First Nederland en het HVO/Querido Housing First Expertise Centrum zich er dagelijks mee bezig kunnen houden om Peers, Professionals, Citizens and Policy Makers uit te leggen en te leren wat Housing First nu eigenlijk betekent. Dat is trouwens één van mijn actiepunten. ✅

Actiepunt 1

Housing First. No Buts, House First. Of hoe je het ook noemen wilt. En dan volgens de Amerikaanse Norm: without preconditions. Zonder voorwaarden. Sinds Housing First in 2006 in Nederland geïntroduceerd werd, zijn er (als ik mij niet vergis) ruim 30 Housing First Teams in Nederland actief. Dat is prachtig. Evengoed, hoe modelgetouw zijn die Housing First Teams?! Worden er echt geen voorwaarden gesteld? En kun je zo vanaf de straat een woning betrekken? Ik waag te stellen dat zoiets niet het geval is. Kort na het ontstaan van het eerste Housing First Team in Amsterdam, veranderden die voorwaarden subiet. Toelating tot Discus, zoals Housing First Amsterdam genoemd werd, kon geschieden nadat jouw wel en wee aan een zogenaamde *Veldtafel* besproken werd. Housing First vertaald naar de *Nederlandse Cultuur* werd toen met zoveel woorden gesteld. Ik noem *het water bij de wijn*. Housing First is het meest effectief wanneer je gewoon huizen weggeeft, from scratch, en zonder dat je een dossier hebt ingezien. Zo hoort het, zo moet het. Al het andere zijn verkapte vormen van Supported Housing, Beschermde Woonvormen. Het helpt als we Housing First Nederland de kans geven om dat Nederland-Breed uit te zetten. Om nieuwe en bestaande teams te trainen in hoe je dat doet. Het lijkt zo simpel, maar het is knap ingewikkeld om alle drang tot oeverloze hulpverlening, de neiging tot controle en beheersing teniet te doen en je hart te laten spreken. Want zeg nou zelf, niemand zou dakloos moeten zijn. Dan los je op door woningen beschikbaar te stellen. Oeverloos. Zonder voorwaarden.

Actiepunt 2

Het Amsterdam-, Haarlem en Rotterdam Project van Beau van Erven Dorens. Nog nooit is het iemand gelukt om dakloosheid in miljoenen huiskamers voor het oog van de camera te brengen. Behalve Beau dan. Wekelijks keken er 1.2 miljoen mensen naar dit programma. 15 mensen, in drie verschillende steden kregen een bankpas met daarop het bedrag van €10.000. Er is geen onderzoek naar gedaan, maar ik durf te stellen dat het met 12 van die mensen heel goed gaat. Allemaal hebben ze het aanbod aangegrepen om hun leven naar een hoger plan te tillen. Het geeft geen pas te verwachten dat die verbetering zich subiet of in slechts één jaar laat zien. Bij sommige mensen duurt het jaren voordat 'het kwartje valt' en zij inzien dat het tijd is het roer om te gooien. Dat is wat die metafoor van €10.000 en/of een huis met je doet. Ineens inzien dat het niet het geld is waarmee waardering wordt uitgedrukt. Het is het onvoorwaardelijke vertrouwen in jou van de mensen die jou dat aanbod doen. De vaststelling en het vertrouwen dat jij er een succes van gaat maken.
In de stad Haarlem mocht ik dit aanbod zonder Beau en zonder camera's doen. Ik ben er fier op dat de deelneemster waar wij destijds onze tanden op stuk hebben gebeten uiteindelijk goed terecht is gekomen. Recentelijk belde zij mij om ons dat te vertellen. Dat ze door een scheiding uit de klauwen van de alcohol is ontsnapt en nu zelfstandig in een Nederlandse gemeente woont. Een metamorfose die je in gedachten hebt wanneer je zo'n aanbod en plan aan iemand voorlegt.
Ik heb onze ervaringen in Haarlem en de geleerde lessen opgeschreven in een logboek. Nee, geen onderzoeksverslag. Dat is mij niet gegeven. Ik heb geprobeerd dat zo levendig en menselijk mogelijk te beschrijven. Conform de wens van de gemeente heb ik 25 kopieën aangeleverd, voor de Gemeenteraad. Dat alles in de hoop dat ik die uitkomsten in een vergadering van de Raad mocht toelichten.
Het is er nooit van gekomen, die uitnodiging. Het is als een nachtkaars uitgegaan. Geen tweede kans om nog eens vijf mensen te helpen. De gemeente Utrecht en Emmen toonden belangstelling. We hebben ze uit de doeken gedaan wat ervoor nodig is om zo'n plan uit te voeren. Het is er nog niet van gekomen.

Het moge hopelijk duidelijk zijn dat Housing First en (zo je wilt) Money First beproefde manieren zijn om mensen uit het slop van dakloosheid te redden en te trekken. Je hebt *breekijzers* nodig om dat voor elkaar te krijgen. Het weggeven van huizen en geld zijn dat. Je bereikt er instant meer mee dan oeverloos achter mensen aanhobbelen om te bewerkstelligen dat ze gemotiveerd zijn voor hulpverlening. Iedereen is er meer dan klaar voor.

Actiepunt 3

Hoe gaat het nu eigenlijk met Paul?!

In de winter van 2020 trok een Amsterdammer, Marnix Geus, zich het lot van de dakloze Amsterdammer Paul aan. Hij regelde een aantal nachten onderdak in een hotel voor hem en vroeg Nederland, via LinkedIn, hetzelfde te doen. Binnen 48 uur haalde hij ruim €30.000 op. Indachtig het programma van Beau stelde ik hem voor Paul te helpen met de mededeling dat ik daar €10.000 voor nodig had. De andere gelden zijn gebruikt om andere projecten inzake dakloze mensen te ondersteunen. Een lang verhaal in het kort. Binnen het tijdsbestek van 6 maanden konden we Paul een woning aanbieden. Het was aan onze rechtsorde te *danken* dat het een jaar duurde voordat hij de woning kon betrekken. Paul moest zogenaamde *oude boetes uitzitten*. Enfin, Paul woont al een jaar naar volle tevredenheid in Maastricht en mocht zich verheugen dat hij een dag na zijn huisvesting meteen aan de slag kon als huismeester in het complex waar hij woont. En dat gaat hem tot op de dag van vandaag heel goed af. Paul is een jaar *clean*. Hij heeft een relatie en hij heeft familiebanden weten te herstellen. "It takes a Village to raise a Child". It takes a Village to save a Live. En dat is precies wat we gedaan hebben. We hebben een dorpje om Paul heen gebouwd. Een groep vrijwilligers, inmiddels vrienden van Paul, die hem bijstaan in zijn nieuwe leven. Die mensen hebben zich verenigd in een Whatsapp-groep met wie hij dagelijks contact heeft. Wij wensen elkaar een goede nacht en als de zon opkomt, een goedemorgen. Tot op de dag van vandaag en in de toekomst.

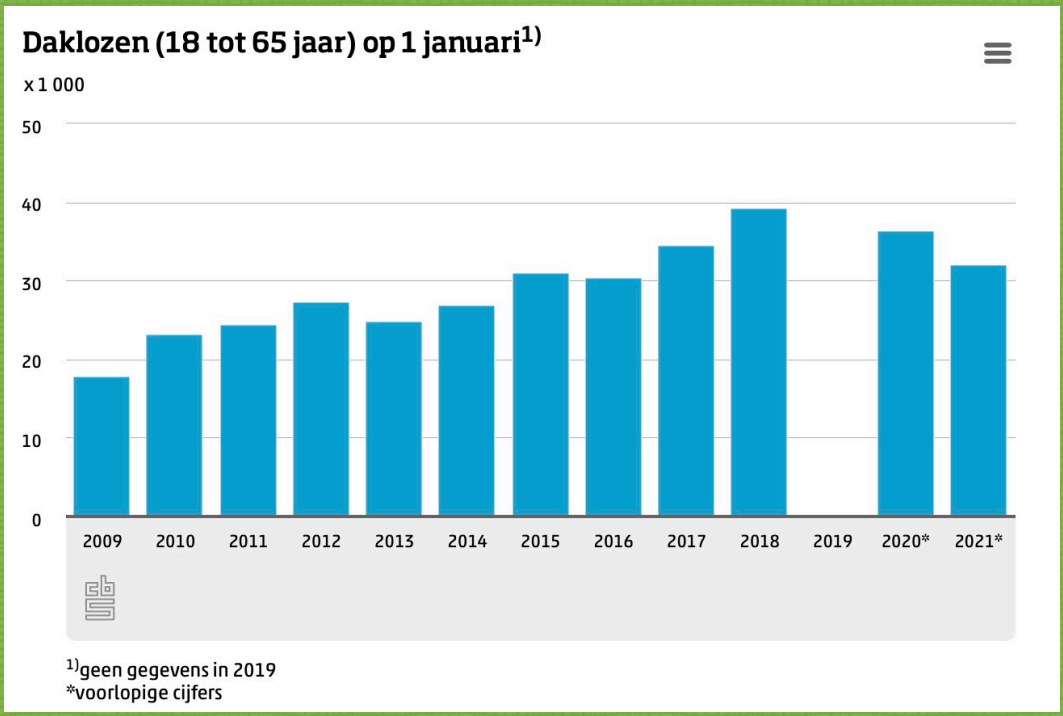

Vervolg Actiepunt 3

Hoe gaat het nu eigenlijk met Paul?!

Als we de methode 'Paul' over Nederland uitrollen dan kan elke dakloze persoon in Nederland rekenen op *dorpje* van 551 mensen om hem/haar heen. Daarmee helpen we dakloosheid binnen een jaar, in Nederland, om zeep. Wij leggen iedereen graag uit hoe je dat doet. En mocht je denken dat het met Paul zonder slag of stoot is gegaan, dan moeten we je teleurstellen. Het was een beproeving, vooral voor Paul. Afscheid nemen van een leven aan de rand van onze samenleving is een monsterklus. De regels die onze samenleving aan mensen stelt zijn grotesk en wanstaltig. It takes a government to pave the Way.

Actiepunt 4

Marnix Geus, de man die het leven van Paul die gewenste wending gaf, die is niet gestopt met te bedenken hoe we dakloosheid kunnen opheffen. Hotels hebben over het algemeen enige leegstand. Tijdens de Corona-jaren was die vanzelfsprekend aanzienlijk. Inmiddels heeft hij vijf hotels bereid gevonden om elke dag 5 hotelkamers (Giveme5) beschikbaar te stellen om mensen die omwille van economische redenen dakloos geworden zijn, terzijde te staan. Zij kunnen daar voor een bepaalde periode verblijven. In die periode wordt alles in het werk gesteld om mensen weer een plek in de samenleving te bieden. We spreken hier over vijf hotels. Wat als alle hotels in Nederland zich voornemen dat aanbod te doen?!

Actiepunt 5

Sinds 2009 organiseer ik studiereizen voor Peers, Professionals and Policy Makers.

Vervolg Actiepunt 5

Ik stel deelnemers in de gelegenheid oude overtuigingen om zeep te helpen en weer nieuwe overtuigingen op te bouwen. Vijf keer ben ik naar Lissabon afgereisd met groepen. Die stad herbergt één van de beste Housing First Teams van Europa overigens. De laatste keer dat ik in die stad was maakte ik kennis met een nieuw project, een nieuwe aanpak van dakloosheid. De gemeente heeft een groot gebouw aan de haven van die stad beschikbaar gesteld. Het gebouw heeft veel ruimte. Iedereen instelling die in die stad werkzaam is voor daklozen mensen heeft er een kantoor gekregen. Twee hulpverleners per instelling zijn dagelijks in dat gebouw te vinden. Dakloze mensen zijn vrij om elke dag naar dat gebouw te gaan en een beroep te doen op die hulpverlening. En als je dan bij één van die mensen aanbeland bent, dan nemen ze je vervolgens mee naar het volgende kantoor om ook daar te interveniëren op een van de braakliggende levensgebieden. Wat is de kracht van dit model?! Het is simpel en al even doeltreffend. In één bezoek en één dag kun je hulp krijgen bij alles wat je nodig hebt. De lijnen tussen de opererende instellingen zijn uitermate kort, de slagkracht is groter en jij, als dakloze medemens, hoeft slechts naar één loket om hulp te krijgen.

Actiepunt 6

Ik heb mijn actiepunten voorgelegd aan Marnix Geus. Ik hecht veel waarde aan zijn kijk op dakloosheid. Hij is fris, objectief en zijn bemoeienissen kenmerken zich door een uitermate praktische en doelmatige inzet.

Ik citeer.

“Ik moet zelf regelmatig denken aan wat ik gezien heb in en rondom vluchtelingenkampen. Eigenlijk zie je twee soorten hulp die elkaar soms bekritiseren maar beide nodig zijn:

1. Noodhulp
2. Structurele hulp (gericht op empowerment)

En dan zou je het nog over een derde kunnen hebben die gaat over bewustwording. Dat is een onderstroom die nodig is om te bevorderen dat mensen tot actie overgaan om om dakloze mensen heen te gaan staan.

Qua noodhulp moet ik denken aan bv *Sheltersuit*. Zolang er nog mensen op straat leven, kunnen en mogen we hun harde bestaan verzachten.

Als het gaat om structurele hulp is Housing First natuurlijk het enige antwoord. GiveMe5 is dan een 'pontje', een veer tussen de oude en de nieuwe situatie, tussen de straat en housing. En het zorgt ook voor bewustwording. Zoals Beau dat in het kwadraat heeft gedaan. En zoals *Homebass* dat doet. En wat we vanuit The Present dit najaar ook weer gaan doen met een 'Wall of Kindness' op verschillende plekken in het land, naar voorbeeld van het Midden-Oosten en recentelijk ook in Zweden.

Tot slot kunnen we denk ik een paar lessons learned meegeven:

Je hebt 10k pp nodig.

It takes a village indeed.

- De overheid moet helpen bij kwijtschelden van schulden (immers, zij zijn vaak de grootste eiser vanuit de belastingdienst). 'True Costing' zou in navolging van True Pricing ook door de overheid gebruikt moeten worden, zodat helder wordt wat de kosten voor de samenleving zijn van iemand op straat. Nu en over 6-12 maanden.

Als we geen beleid kunnen maken op basis van medemenselijkheid maar puur op basis van economie, laten we ons economisch huiswerk dan ook op orde hebben.

Hoop dat je hier ook weer wat aan hebt Rokus. Maar wie ben ik? Doe pas een jaar mee in daklozenland 🙏"

Dank voor jouw aandacht. We hopen dat je iets hebt aan onze aanbevelingen. Laten we samen werken aan een Wereld die Werkt voor Iedereen.

Als je wilt horen, zien en voelen hoe het is om Paul uit de gevangenis op te halen, kijk dan naar deze video: *Hoe gaat het nu eigenlijk met Paul?*

We rest our case.